

EL CATALÀ AGUANTA

La llengua pròpia continua present, tot i que cada cop és menys espontània

Gent passejant pel carrer Parellades, aquesta setmana. (© VASILÍ DIEZ)

MANEL CARBONELL I ROMERO

És possible viure només en català a Sitges? La resposta és sí. Però probablement no amb la naturalitat que molts esperarien trobar en una vila catalana.

La setmana passada, durant una visita a la vegueria del Penedès, el conseller de Política Lingüística, Francesc Xavier Vila, insistia en la necessitat de reforçar l'aprenentatge i l'ús social del català davant els canvis demogràfics que viu el país. Sitges és, segurament, un dels municipis on aquesta transformació es percep amb més intensitat.

Les dades de l'estudi Ofercat, realitzat el darrer trimestre del 2024 pel Consorci per a la Normalització Lingüística, dibuixen una realitat preocupant. Només el 23% de les persones que atenen el públic als comerços de Sitges inicien la conversa en català. Dit d'una altra manera: en gairebé vuit de cada deu establiments, la primera llengua que rep el client és una altra, principalment el castellà.

La xifra resulta difícil de considerar positiva en una població catalana. Encara més si es té en compte que l'estudi també conclou que un 63,2% dels comerciants passen a parlar català quan el client s'hi adreça en aquesta llengua.

Aquesta diferència entre la llengua inicial i la llengua final és probablement una de les claus per entendre què està passant.

Productes d'un supermercat retolats en català.

Del taulell a la realitat. Per comprovar-ho, aquest setmanari ha visitat més d'una desena d'establiments de diferents zones de la vila dirigint-se sempre en català. El resultat confirma força bé les conclusions de l'estudi.

Una de les escenes més significatives es produeix a la cafeteria de l'estació. El treballador, d'origen italià, identifica ràpidament que té davant un client catalanoparlant i adapta la conversa al català. No és un català perfecte ni acadèmic. És simplement una mostra de voluntat. De fet, és l'únic cas del recor-

Només un de cada quatre comerços saluda inicialment en català

gut on es detecta un esforç tan explícit per incorporar la llengua del client.

La resta de situacions són diferents. En un establiment d'alimentació del centre, la conversa comença en castellà, però canvia immediatament al català quan el client respon en aquesta llengua. En una botiga de telefonia, l'atenció és íntegrament en català. En un hotel del nucli antic, les treballadores també s'adrecen en català i fins i tot el fan servir entre elles. En un su-

permercat, les converses internes i l'atenció al públic també es desenvolupen majoritàriament en català.

Però el recorregut també deixa situacions menys optimistes. En una perfumeria d'un dels principals eixos comercials, una treballadora manté tota la conversa en castellà malgrat que el client li parla en català. Curiosament, una companya seva respon sense cap dificultat en català. En una fleca del centre, la dependenta comença en català però canvia automàticament al castellà, denota que és l'idioma amb què pensa, quan arriba el moment de cobrar. No hi ha hostilitat. Ni tan sols rebuig. Hi ha una altra cosa: la tendència a considerar el castellà la llengua més segura per defecte.

Els nous residents reclamen més facilitats per aprendre l'idioma

El castellà, llengua per defecte. Aquest és probablement un dels aspectes més rellevants. El problema no sembla ser tant la comprensió. De fet, en la majoria dels establiments visitats és possible mantenir una conversa en català. El problema és la iniciativa.

Que només un 23% dels comerciants iniciïn la conversa en català és una dada que hauria de fer reflexionar. No perquè tothom estigui obligat a parlar-lo perfectament, sinó perquè revela fins a quin punt la llengua pròpia del país ha deixat de ser percebuda com la llengua normal d'inici en molts contextos comercials.

L'origen no ho explica tot. També hi ha contradiccions interessants. L'estudi conclou que les persones nascudes a Catalunya tenen uns índexs molt més

CAFÈ 1'25 €

De lunes a domingo de 8h a 12h
Café solo, cortado o con leche

No acumulable a otras ofertas o descuentos vigentes.

elevats tant de salutació com de disponibilitat lingüística que les nascudes a l'estranger. Però l'experiència del recorregut també mostra que l'origen no ho explica tot. L'italià de l'estació fa un esforç conscient per parlar català. En canvi, en altres establiments es detecten treballadors perfectament capaços d'entendre'l que opten sistemàticament pel castellà.

I aquí apareix una qüestió incòmoda. És comprensible que una persona acabada d'arribar encara no domini la llengua. El que resulta més difícil d'entendre és que persones que han estudiat aquí, que l'entenen perfectament i que conviuen amb ella cada dia no facin el pas

↑
Rètols en castellà d'un negoci.

d'utilitzar-la amb normalitat.

El cas d'una treballadora ucraïnesa del nucli antic aporta una altra perspectiva. Explica que voldria aprendre català i apuntar-se a cursos, però que els horaris laborals ho fan complicat. El seu testimoni recorda que darrere les estadístiques també hi ha persones que volen incorporar-se lingüísticament a la societat però no sempre troben les eines o el temps per fer-ho.

La conclusió és que el català continua viu a Sitges. És visible, és comprès i és utilitzat. Però cada vegada sembla menys espontani. Sovint apareix quan el client el fa aparèixer. Sovint necessita un petit gest inicial per activar-se.

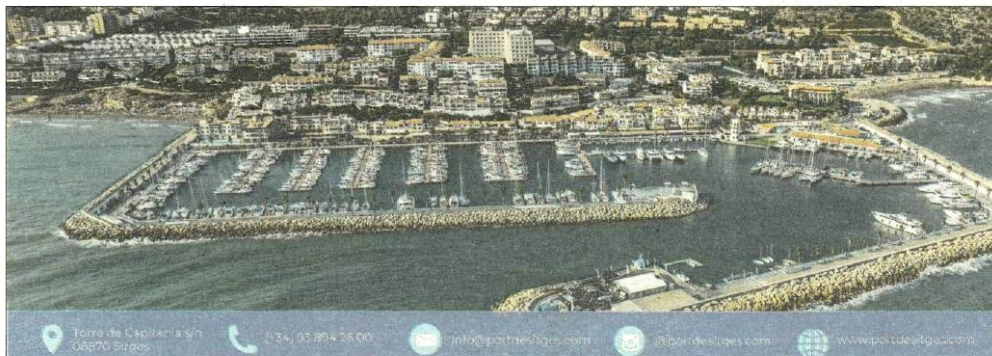
Potser aquesta és la principal lliçó del recorregut. El català no desapareix dels comerços de Sitges. El que corre el risc de desaparèixer és la normalitat amb què, durant molts anys, havia estat la llengua amb què començaven les converses.

Revertir la tendència. Tampoc es pot dir que no s'estigui fent res. Aquest mateix any, l'Oficina de Català de Sitges i el Gremi d'Hostaleria han acordat impulsar diverses actuacions per millorar l'atenció al client en català. Entre les mesures hi ha el programa *Comerços Aprenents*, que ofereix petites sessions formatives als treballadors dels establiments per guanyar seguretat en l'ús quotidià de la llengua, així com assessorament lingüístic

Vora el 35% dels comerciants continuen en castellà si els parles català

per millorar la comunicació escrita dels negocis. La iniciativa parteix d'una idea senzilla: en una vila tan vinculada al turisme i als serveis, el català també ha de formar part de l'experiència del visitant i del dia a dia dels professionals.

Potser aquesta és la conclusió més rellevant després de recórrer un grapat de comerços de Sitges. El català continua sent una llengua viva, present i útil. Però no n'hi ha prou que sigui entesa. Per garantir-ne el futur també cal que sigui parlada, i sobretot que sigui percebuda com la llengua normal per iniciar una conversa. Perquè si només el 23% dels comerciants saluden en català, el repte no és tant la supervivència de la llengua com la recuperació de la seva espontaneïtat. I això depèn tant dels qui l'aprenen com dels qui, tot i saber-la, decideixen no fer-la servir. <

Port de Sitges
Un port d'experiències

YOUTH & PRO WOMEN AMERICAS CUP REGATAS BARCELONA 2026

PORT DE SITGES, BASE OFICIAL DEL SÚPER 15-18H SCN UNIO I CLUB ESPANOL PER A L'AMERICAS CUP BARCELONA 2026